

Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
T.a.v. minister M.C.G. Keijzer
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum: 14-03-2025

Betreft: Consultatiereactie wetsvoorstel 'Nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders'

Geachte mevrouw Keijzer,

Met deze brief stuur ik u namens Kennisinstituut Movisie een reactie op het wetsvoorstel 'Nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders'.

De voorgestelde nieuwe regels zullen het gemeenten onmogelijk maken vergunninghouders voorrang te geven op een sociale huurwoning. Graag licht ik hieronder, aan de hand van de beschikbare kennis, toe waarom Movisie voorzien dat dit wetsvoorstel tot meer ongelijke kansen en problemen in de asielketen zal zorgen. Ook licht ik toe wat, op basis van beschikbare kennis, wel kan bijdragen aan betere integratie, leefbare wijken en kansen voor vergunninghouders om mee te doen in de samenleving.

Ongelijke kansen

Om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving is een betaalbaar huis van groot belang. Dat is ook zo voor vluchtelingen. Voor sommige groepen mensen in een kwetsbare positie is het extra moeilijk om zelf een woonplek te vinden. Daarom krijgen zij voorrang op een sociale huurwoning. Denk aan mensen die dakloos zijn geweest, gezondheidsproblemen hebben, slachtoffers van huiselijk geweld, ex-gedetineerden en jongeren die uit een jeugdzorginstelling komen. Ook vluchtelingen die in Nederland mogen blijven krijgen in veel gemeenten voorrang op een sociale huurwoning. Want wanneer je gevlucht bent en in een nieuw land helemaal opnieuw moet beginnen, is het, zeker in de huidige woningmarkt, heel moeilijk op eigen kracht een woning te vinden. Je begint al met een achterstand: zonder sociaal netwerk, de Nederlandse taal en een baan. Daarnaast lopen mensen met een niet-Nederlandse achternaam extra risico op discriminatie en racisme op de woningmarkt, blijkt uit [onderzoek](#). In die situatie is juist een eigen woning waar je een nieuw leven kunt opbouwen heel belangrijk om gelijkwaardig mee te kunnen doen in de samenleving.

Overvolle azc's

Huisvesting is een fundamenteel mensenrecht. Het verbieden van voorrang aan vluchtelingen met een verblijfsvergunning zal er ook voor zorgen dat zij jarenlang moeten wachten op een eigen woning. Tot die tijd zullen zij in de asielopvang of op doorstroomlocaties moeten verblijven, waar er nu al jaren te weinig plaats is. De asielopvang zal dus nóg voller raken. En dat is slecht voor de leefbaarheid rondom opvanglocaties én slecht voor de mensen die er verblijven. Want we weten uit onderzoek dat die opvang slecht is voor de ontwikkeling van kinderen en vroege integratie (waaronder het leren van de taal en het vinden van een baan) tegenwerkt. Tegelijkertijd zijn gemeenten verplicht elk jaar een bepaald aantal vluchtelingen met een verblijfsvergunning een woning te bieden. Deze taakstelling wordt nu al door veel gemeenten niet gehaald. Als zij geen voorrang meer mogen verlenen aan deze groep, zal het hen ook niet lukken aan deze taakstelling te kunnen voldoen.

Averechts beleid

De woningcrisis waar het kabinet oplossingen voor wil bieden wordt veroorzaakt door veel verschillende factoren. Zo zijn er in de afgelopen 10 jaar nauwelijks sociale huurwoningen bijgekomen, laten [cijfers van het CBS](#) zien. Het verbieden van het geven van voorrang aan vluchtelingen op de woningmarkt zal ervoor zorgen dat vluchtelingen met een verblijfsvergunning jarenlang uitgesloten worden van het vinden van een huis en meedoen in de samenleving. En dat is zacht gezegd opvallend, want van vluchtelingen met een verblijfsvergunning verwacht het

kabinet dat zij 'maximaal meedoen en bijdragen aan de maatschappij' (aldus het [regeerprogramma](#)). Daarnaast staat in de Actieagenda Integratie dat 'we de juiste voorwaarden scheppen voor nieuwkomers om mee te kunnen doen'. Wij voorzien dat deze beleidsmaatregel juist averecht zal werken: meedoen tegenwerken én voor nog meer problemen in de asielopvang zorgen. Want een eigen huis is een voorwaarde om te kunnen beginnen met het leren van de taal en het vinden van een baan.

Wat werkt

Er is in de afgelopen jaren veel kennis opgedaan over wat wel werkt om vluchtelingen met een verblijfsvergunning te helpen meedoen. Zoals zo snel mogelijk een eigen woning en dus een zo kort mogelijke opvangduur met weinig verhuizingen, blijkt uit [onderzoek van het SCP](#). En om voor meer kansen voor iedereen op de woningmarkt te zorgen is het nodig dat het kabinet samenwerkt en luistert naar gemeenten. Zorg voor meer betaalbare woningen voor iedereen en maak het gemeenten gemakkelijker om passende woningen te realiseren of aan te passen, zo blijkt ook uit [onderzoek van Movisie](#) én [een rondvraag bij gemeenten van het ministerie van Binnenlandse Zaken](#) zélf.

Veel mensen in Nederland maken zich zorgen over het groeiende woningtekort en de leefbaarheid in hun wijken met veel sociale problematiek. Zij hebben het gevoel niet gezien en gehoord te worden door de overheid en hebben te maken met steeds langere wachtlijsten. Het bijbouwen van voldoende betaalbare woningen voor iedereen is daar een logische oplossing voor. Daarnaast weten we [goed wat werkt om de leefbaarheid in de buurt te verbeteren](#): samen met inwoners werken aan sociaaleconomische zekerheid, sociale inclusie, sociale cohesie en empowerment.

Tot slot

Het verbieden van voorrang op een sociale huurwoning aan vluchtelingen zal niet bijdragen aan het oplossen van de woningcrisis of de zorgen van inwoners verminderen. Het is net zo oneerlijk als het verbieden van voorrang aan mensen met gezondheidsproblemen, of andere groepen mensen in een kwetsbare positie die nu voorrang krijgen. Het zal ongelijkheid tussen mensen met en zonder vluchtachtergrond toenemen. En zeker niet bijdragen aan gelijke kansen.

Om bovenstaande redenen verzoek ik u met klem namens Movisie af te zien van dit wetsvoorstel en bij het ontwikkelen van nieuwe regels gebruik u te richten op effectieve en rechtvaardige maatregelen.

Hoogachtend,

Romy Santpoort
Senior onderzoeker en projectleider
Movisie